

Nr 10 B.

Ankom till riksdagens kansli den 6 maj 1921 kl. 3 e. m.

Utlåtande angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1921 tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet.

(3:e avd.)

Centrala verk med underlydande stater.

*Förstärkning
av de för
skrivhjälp
m. m. hos
kommerskolle-
gium anställ-
da arbets-
krafterna.
[1.]**

1:o) I den till riksdagen den 7 januari 1921 avlätna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1921 (nr 2) har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1921, föreslagit riksdagen (punkt 1), att till anställande hos kommerskollegium under tiden från och med den 1 juli 1921 till samma års slut av fem kvinnliga biträden av första lönegraden samt till förstärkning av det i kollegii stat uppförda ordinarie anslaget till extra personal, vikariatsersättningar, sakkunniga m. m. å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 10,175 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 4 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må till anställande hos kommerskollegium under tiden från och med den 1 juli 1921 till samma års slut av kvinnliga biträden av första lönegraden samt till förstärkning av det i kollegii stat upp-

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

förda ordinarie anslaget till extra personal, vikariatsersättningar, sakkunniga m. m. å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 8,000 kronor.

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2), att till anställande å kommerskollegii industribyrås elektriska sektion under tiden från och med den 1 juli 1921 till samma års slut av extra personal i enlighet med vad av chefen för handelsdepartementet föreslagits å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,675 kronor.

Förstärkning av arbetskrafterna å kommerskollegii industribyrås elektriska sektion för handläggning av ärenden angående behörighet att utföra elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring m. m.

[2.]

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 5 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *anställande å kommerskollegii industribyrås elektriska sektion under tiden från och med den 1 juli 1921 till samma års slut av extra personal å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,825 kronor.*

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3), att till förstärkning av de anslagsbelopp, som för år 1921 anvisats dels till resekostnads- och traktamentsersättning åt fartygsinspektörerna, dels ock till skrivmaterialier, lokalhyra m. m. åt bemälda inspektörer, i huvudsaklig överensstämmelse med av chefen för handelsdepartementet angivna grunder, å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 41,200 kronor.

Förstärkning av anslagsbeloppen till resekostnads- och traktamentsersättning åt fartygsinspektörerna m. m.

[3.]

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 10 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av de anslagsbelopp, som för år 1921 anvisats dels till resekostnads- och traktamentsersättning åt fartygsinspektörerna, dels ock till skrivmaterialier, lokalhyra m. m. åt bemälda inspektörer, i huvudsaklig överensstämmelse med av chefen för handelsdepartementet i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 7 januari 1921 angivna grunder, å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 35,600 kronor.*

*Förstärkning
av anslaget
till naviga-
tionsskolorna
för år 1921.*

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att till förstärkning av anslaget till navigationsskolorna för år 1921 å tilläggsstat för samma år bevilja ett förslagsanslag, högst, 21,000 kronor.

[4.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 3—5 i statsrådsprotokollet.

I gällande stat för navigationsskolorna i riket finnes upptagen en anslagspost av 9,850 kronor till böckers, undervisningsmateriells och andra inventariers underhåll och förökande samt till utgifter för bränsle, lys-hållning m. m.

Med hänsyn till de väsentligt stegrade priserna å eldnings- och belysningsmaterialier har emellertid riksdagen, för att bereda ökade medel för navigationsskolornas uppvärmning och belysning, till förstärkning av anslaget till navigationsskolorna för vart och ett av åren 1918—1920 beviljat ett förslagsanslag å högst 21,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Vid prövning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning har utskottet med hänsyn ej mindre till den nedgång av kostnaderna för bränsle och lyse, som under den senaste tiden ägt rum, än även till den omständigheten att de vid navigationsskolorna intagna elevernas avgifter till skolorna från och med innevarande läsår blivit höjda, ansett anslaget kunna i någon mån nedbringas. Utskottet förordar, att anslaget nedsättes med 3,000 kronor och får sålunda hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av anslaget till navigationsskolorna* för år 1921 å tilläggsstat för samma år bevilja ett förslagsanslag, högst, 18,000 kronor.

*Förstärkning
av två i av-
löningsstaten
för lotsstyrel-
sen upptagna
anvisningar.*

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5), att till förstärkning av de i avlöningsstaten för lotsstyrelsen upptagna anvisningarna till dels vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän dels ock arvoden åt tekniska biträden å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,750 kronor.

[5.]

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 12 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning ej måtte vinna riksdagens bifall.

6:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 6) och under återopande av vad utskottet under punkt 12 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom förstärkningsanslag till *täckande av uppkommande brister i förslagsanslagen å lotsverkets omkostnadsstat* å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 800,000 kronor.

Förstärkningsanslag till täckande av uppkommande brister i förslagsanslagen å lotsverkets omkostnadsstat för år 1921.

[6.]

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7), att till säkerhetsanstalter för sjöfarten å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 178,000 kronor.

Säkerhetsanstalter för sjöfarten.

[7.]

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 14 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *säkerhetsanstalter för sjöfarten* å tilläggsstat för år 1921 bevilja ett reservationsanslag av 169,000 kronor.

8:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till täckande av kostnader för dyrtidstillägg under år 1921 åt befattningshavare vid patent- och registreringsverket (punkt 8) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

Dyrtidstillägg vid patent- och registreringsverket.

[8.]

anmäla.

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9), att till tillfällig förstärkning av reservationsanslaget till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,000,000 kronor, att av patent- och registreringsverket återbetalas i den mån reservationerna å förstnämnda anslag därtill lämna tillgång.

Tillfällig förstärkning av reservationsanslaget till upprätthållande av patent och registreringsverkets verksamhet.

[9.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 7—13 i statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts förevarande anslagsäskande är föranlett därav, att patent- och registreringsverket ansett sig icke vara i stånd att med de till verkets förfogande stående medel bestrida, jämte de löpande ut-

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 6 saml. 10 häft. (Nr 10 A—10 B.) 11

Utskottets yttrande.

gifterna för uppehållande av verkets drift, jämväl de resterande kostnaderna för uppförande och inredande av verkets nybyggnad. Det av Kungl. Maj:t äskade förstärkningsanslaget, 1,000,000 kronor, är emellertid avsett att allenast såsom lån ställas till ämbetsverkets disposition, ehuru anslaget formellt sett upptagits bland verkliga utgifter å 1921 års tilläggsstat.

I likhet med Kungl. Maj:t har utskottet icke kunnat undgå att finna, att ett förstärkningsanslag för upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet torde vara oundgängligt. Utskottet har dock ansett sig kunna ifrågasätta, huruvida icke ett avsevärt lägre belopp än det av Kungl. Maj:t föreslagna skulle visa sig vara tillräckligt. Efter under hand erhållet meddelande om att verket för nybyggnadsarbete vållats viss oförutsedd utgift, har utskottet likväl funnit sig icke kunna förorda, att anslaget sättes lägre än 900,000 kronor. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *tillfällig förstärkning av reservationsanslaget till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet* å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 900,000 kronor, att av patent- och registreringsverket återbetalas i den mån reservationerna å förstnämnda anslag därtill lämna tillgång.

*Dyrtidstillägg
vid försäkringsinspektionen.*

[10.]

10:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag om anslag till täckande av kostnader för dyrtidstillägg under år 1921 åt befattningshavare i försäkringsinspektionen (punkt 10) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

*Förstärkning
av det i omkostnadsstaten för statens provningsanstalt upptagna anslaget till expenserna m. m.*

[11.]

11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11), att till förstärkning av det i omkostnadsstaten för statens provningsanstalt upptagna anslaget till expenser m. m. å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 9,000 kronor, att i första hand av inkomster av statens provningsanstalt direkt utgå.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 19 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må till förstärkning av det i omkostnadsstaten för statens provningsanstalt upptagna anslaget till expenser m. m. å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 9,000 kronor, att i första hand av inkomster av statens provningsanstalt direkt utgå.

12:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 12) och under hänvisning till vad utskottet under punkt 20 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, hemställer utskottet,

Fortsatt utrustning av statens provningsanstalt.

[12.]

att riksdagen må till fortsatt utrustning av statens provningsanstalt med tekniska hjälpmedel å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

Handel och sjöfart.

13:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 13) och under hänvisning till vad utskottet under punkt 25 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, får utskottet hemställa,

Bidrag till Sveriges allmänna exportförening.

[13.]

att riksdagen må under villkor, att *Sveriges allmänna exportförening* under år 1921 bedriver sin verksamhet i huvudsakligen den form och i minst den omfattning, som i företedd förslagsstat för samma år angives, samt att i granskningen av föreningens verksamhet och räkenskaper deltagar en av Kungl. Maj:t förordnad revisor, såsom bidrag till föreningens verksamhet för år 1921 å tilläggsstat för samma år anvisa ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor, med skyldighet för föreningen att såväl till chefen för handelsdepartementet som till kommerskollegium avgiva berättelse om föreningens verksamhet under ifrågavarande år ävensom redogörelse för föreningens ekonomiska ställning vid utgången av samma år.

Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

Förstärkning
av anslaget
till torvingen-
jörer och torv-
assistenter
m. m.

[14.]

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14), att dels till förstärkning av det i 1921 års riksstat upptagna anslaget till torvingenjörer och torvassistenter, dels ock till beredande av skrivhjälp åt förste torvingenjören å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 5,450 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 34 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må dels till *förstärkning av det i 1921 års riksstat upptagna anslaget till torvingenjörer och torvassistenter* dels ock till beredande av skrivhjälp åt förste torvingenjören å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 4,950 kronor.

Förstärkning
av anslaget
till upprätt-
hållande av
en torvskola.

[15.]

15:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15), att till förstärkning av det i riksstaten för år 1921 uppförda anslaget till upprätthållande av en torvskola å tilläggsstat för samma år anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,600 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 36 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *förstärkning av det i riksstaten för år 1921 uppförda anslaget till upprätthållande av en torvskola* å tilläggsstat för samma år anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,100 kronor.

Undersökning
av staten till-
höriga mossar.

[16.]

16:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16), att till fullföljande av den utav 1916 års riksdag beslutade undersökningen av staten tillhöriga mossar å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 5,000 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 37 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *fullföljande av den utav 1916 års riksdag beslutade undersökningen av staten till-*

höriga mossar å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett reservationsanslag av 3,500 kronor.

17:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 17) och under hänvisning till vad utskottet under punkt 42 av sitt utlåtande nr 10 A anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må för *bedrivande av försök med framställning ur alunskiffer av olja och andra produkter*, å tilläggsstat för år 1921 anvisa ett förslagsanslag, högst, 105,000 kronor.

*Försöks-
anläggning
för oljeutvin-
ning ur
skiffer.*

[17.]

Diverse.

18:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag dels för beredande av tillfällig löneförbättring under år 1921 åt viss personal inom den civila statsförvaltningen (punkt 18), dels till förstärkning under år 1921 av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel (punkt 19), dels ock till täckande av kostnader för dyrtidstillägg under år 1921 åt tjänstemän och betjänte i de till handelsdepartementet hörande ämbetsverk och kårer (punkt 20), kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

[18.]

[19.]

[20.]

anmäla.

Stockholm den 6 maj 1921.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Verkliga utgifter.

X. Tionde huvudtiteln. Handelsdepartementet.

		Extra anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Centrala verk med underlydande stater.			
Kommerskollegium:			
1	Anställande hos kommerskollegium av kvinnliga biträden av första lönegraden m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	8,000	
2	Anställande å kommerskollegii industribyrås elektriska sektion av extra personal, <i>förslagsanslag</i> , högst	2,825	
			10,825
3	Förstärkning av anslagsbeloppen för år 1921 till rese- och traktamentsersättning till fartygsinspektörerna m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		35,600
4	Förstärkning av anslaget till navigationsskolorna, <i>förslagsanslag</i> , högst		18,000
Lots- och fyrväsendet:			
5	Täckande av uppkommande brister i förslagsanslagen å lotsverkets omkostnadsstat, <i>förslagsanslag</i> , högst	800,000	
6	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i> 169,000		969,000
Patent- och registreringsverket:			
7	Dyrtidstillägg vid patent- och registreringsverket, <i>reservationsanslag</i> , att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel direkt utgå * 700,000		
8	Tillfällig förstärkning av reservationsanslaget till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst.....	900,000	
			1,600,000
Försäkringsinspektionen:			
9	Dyrtidstillägg vid försäkringsinspektionen, <i>reservationsanslag</i> , att av bidrag till försäkringsinspektionen direkt utgå		* 65,000

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Extra anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	Statens provningsanstalt:		
10	Förstärkning av det i omkostnadsstaten för statens provningsanstalt upptagna anslaget till expenser m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst, att i första hand av inkomster av provningsanstalten direkt utgå 9,000		
11	Fortsatt utrustning av statens provningsanstalt med tekniska hjälpmedel, <i>reservationsanslag</i> 60,000	69,000	2,767,425
B. Handel och sjöfart.			
1	Sveriges allmänna exportförening, <i>förslagsanslag</i> , högst		25,000
C. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.			
1	Förstärkning av anslaget till torvingenjörer och torvassistenter, <i>förslagsanslag</i> , högst	4,950	
2	Förstärkning av anslaget till torvskola, <i>förslagsanslag</i> , högst . .	1,100	
3	Undersökning av staten tillhöriga mossar, <i>reservationsanslag</i> . .	3,500	
4	Försök med framställning ur alunskiffer av olja m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	105,000	
5	Undersöknings- och försvarsarbeten å för kronans räkning inmutade områden inom Norsjö socken av Västerbottens län, <i>reservationsanslag</i>	* 40,000	154,550
D. Diverse.			
1	Tillfällig löneförbättring för vissa befattningshavare å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	** 228,450	
2	Förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel, <i>förslagsanslag</i>	** 183,000	
3	Dyrtidstillägg, <i>förslagsanslag</i>	** 3,500,000	3,911,450
Summa			6,858,425

* Beloppet redan beviljat av riksdagen.

** Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver utlåtande framdeles kommer att avgivas.